

FOGLALAT: Magyar és Erdélyország (kinevezések; pesti casino 's gőzhajózási egyesület közgyűlése; a' n. e. gör. egyh. püspökök érsekválaszthatási folyamodása; szász-székek követválasztása; osztrák jótékonykodás; eperjesi m. nyelvűv. társ. hangversenye; 's a' t.) Ausztria (a' főns. jegyespár Velenczébe érkezése 's a' t.) Spanyolország (a' ministerium ingékonysága; cortesgyűlési határozatok; pénzühiány; hadviszonyok; Bilbao újd. erőitése; d. Carlos intézkedései 's bomlott hadfenyítéle; Narvaez lemondása 's a' t.) Portugália (a' ministerium munkássága; Amalia hgkisasszony 's d. Pedro összekelését tárgyzató indítvány.) Franciaország (kamrai viták a' schweizi ügyekről; a' strassburgi foglyok általános föloldatása.) Anglia (a' True Sun ítélete 's M. Chronicle okoskodása Jackson bucsuküldeményéről; bathi reformer. és glasgowi lakoma; rejtélyes eset.) Görögország, China, Amerika. (Jackson egészségi állapota; Van Buren megválasztatása; országos jövedelmi fölösleg. Elegyhir. Statuspapirosok, Gabonár. Pénzkelet. Dunavizállás.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Ó cs. k. fölsége jan. 7-éről k. legf. rendelése által a' nagyvárad diák szertartású káptalanánál megürrült 's a' debreczeni városi lelkész-séggel összekötött kispripostságra ottani kanonok Sipos Józsefet nevezni, helybeli tiszt. kanonok Schwarzel Ferenczet pedig valóságos kanonokságra emelni méltóztatott.

Ó cs. k. fölsége dec. 21-éről kelt legf. határozata szerint Ágoston István kolosvári tanácsnokot, a' város főbírói hivatalban, mint az unitaria vallásúak közül, szózatbóssággal megválasztottat, kegy. megerősíté. —

A' ns szász nemzetnek ez évi januariusban Szebenben levő közgyűlésére követekül választottak Szeben-székből: Wolf Márton és Kapp Sámuel tanácsosok; Segesvár székből: Weisskircher József tanácsos és Schwarz János pénztárnok; Brassó vidékéről: Trausch József tanácsos 's Römer Pál pénztárnok; Megyes székből: Graeser Dániel tanácsos és Brechtenberg Mihály törvényszéki jegyző; Besztercze vidékéről: Filkeni György tanácsos, és Pökh Sámuel levéltárnok; Szászsebes székből: Dietrich János királybíró, és Konrád József aljegyző; Nagy-Sink székből: Schmidt Mihály polgármester, és Baltes Fridrik székből: Szeredahely székből: Scherer György főjegyző és Henrich Mihály pénztárnok; Köhalom székből: Sift Dániel királybíró és Jakobi János főjegyző; Ujegyház székből: Konrád Fridrik királybíró és Bransch Mihály ügyész; Szászváros székből: Kirchner Fridrik főjegyző, és Wellman Fridrik ügyész. — N. Szebenben 1836ban meghalt 706; ezek közül göresmirigyben 207; egy volt 95 éves 's 28 a' 75 évet meghaladá. Ugyanazon évben született 597 (Erd. Hir.)

A' m. k. Helytartótanács nov. 26-ki határozata szerint Hojcsy Lajos számvevőségi ingrossistát számvevő tiszté, helyébe Mosig Ferencz eddigi járulnokot ingrossistává, 's eddigi gyakornok Sartori Lépoldot járulnokká nevezte.

A' pesti nemzeti Casino ez idei téli közgyűlését mult vasárnap jan. 29-én tartotta, Földváry Ferencz kir. táblai közbíró elnöksége alatt. Jelen volt 94 részes. Szokott titkos szavazás' utján igazgatókká választottak: Pregardt János, Széchenyi István gr. és Zichy Miklós ifj. gr.; Választottsági tagokká: Bánffy Pál b., Bartakovics August, Bertha Sándor, Czigler Antal, Desseffy Aurél gr., Fáy Andras, Földváry Antal, Földváry Lajos, Hanzély Márton, Heinrich János, Jeszenszky Ignác, Jósika Miklós b., Kendelényi Károly, Kóczán József, Laczkovics József, Lissóvényi László, Lónyay János, Mayerffy Ferencz, Miskolczy István, Orczy György b., Patay József, Rádai Gedeon gr., Rosti Albert, Sartory János, Szabó József (Szántói), Szilassy József, Tahy Károly, Teleki Sámuel gr., Uzovics János, Wenckheim Béla b.; — jegyzővé: Tasner Antal.

Nem végezethetvén el e' nap minden tárgy, a' szabályok szerint jövő febr. első vasárnapján, azaz 5-én délutáni 5 órakor folytatatni fog ugyanazon közgyűlés, mellyre ezennelismét minden tag hivatalos.

A' DUNAI GŐZHÁJÓZÁSI TÁRSASÁG tisztelettel jelenti a' t. cz. részvényes uraknak, hogy a' társaság ez évi közgyűlése napjaul febr. 13-ka van kitűzve; mellyre vonatkozólag a' következő 2 szabály-czikket véli figyelembe ajánlandónak: „10 §. Saját névre írt vagy fölhatalmazottsággal átengedett 5 részvény nyujt szavazási jogot, a' nélkül, hogy több részvény több szavazatot nyujtana.“ „21 §. Amhár szavazhatásra 5 részvény bírása kívántatik, de megszerezhető ez ollyképen is, ha 5 részvényenél kevesebbel bírók összeállanak, 's minden 5 részvényre magok közül valakit szavazásra fölhatalmaznak.“ — A' gyűlés tízed-fél órakor fog tartatni a' gőzhajózási intézet írószobájában Bécsben a' Bauernmarkton 581 szám alatti ház 1ső emeletében.

Hir szerint a' nem egy. görög egyház püspökei már benyujták legfensőbb helyre folyamodásukat a' karloviczimetropoiita-érsek-választhatásra. Valahányszor új érsekre van szükség: nemzeti gyűlés szokott tartatni, úgy hogy a' papság 25, a' katonaság szinte 25, 's a' polgárság ugyanannyi követet küld, kikhez II Leopold alatt még 25 követ járult a' megszaporodott nemesség részéről, úgy hogy az utóbbi nemzeti gyűlés, melly Temesvárott tartaték, 100 választó követből állott. A' nemzeti gyűlés mindig legf. engedelem mellett, 's kir. biztos felügyelése alatt nyittatik-meg, 's belőle idegen hallgatók 's az ifjuság kizáratnak, sőt választáskor még a' püspökök is. Három jelölt közül megtörténvén a' választás, azt hiteles írományba foglalják 's kir. megerősítés alá terjesztik, mit a' megerősített új érsek beiktatása követ. Első ilyen nemzeti gyűlés 1708ban tartatott Krussodol zárdában; a' 2dik és 3dik ugyanott; a' későbbiek Karlovitzon (kivéven a' belgrádti 1730ban, az utolsó pedig 1790-91ben Temesvárott, minthogy a' karloviczi érseki lak 1788ban leégett. — A' küldöttek kötelesek előmutatni bizomány-leveleiket; uti költségeik megtérítetnek 's napi díjt huznak. Ily választó gyűlés költségeinek nem

szabad 2000 p. frtot tulhaladni mindenestül. Így intézé mindezt az 1769ki Declaratorium Illyricum (illyr-jog fejtegető Rendelet). Ag. Z.

Az egrí érsekmegeyének igen csinos nyomtatású 's czélirányos szerkezetű idei tiszti Névkönyve (schematismusa) szerint a' nn. patriarka-érsek Pyrker László, a' helybeli káptalan, ersekségi papság 's némelly más buzgó jótévők kegyes adakozásából 1831 óta folyton épülő fenséges alkotású anya-egyház folyó 1837 májusa 7-én fog fölszenteltetni. —

Kástélyo s-Dombó (Somogy-megye, Szigetvártól délnyugatnak) Nedeczky Lajos, György és Antal testvérek, kiket e' helység birtoka illet, a' nemzeti osztálykor, mellyet itt mult évi oct. végén egyetértő 's egymásnak mindenben igazságot tulajdonító rokon szeretettel végzének, szép jeleit adák közjót gyámoló nagylelkűségöknek. Tudokra esvén ugyanis, hogy a' helybeli iskolatartó csekély jövedelemből kénytelen tengeni: annak fizetését évenként száz fital pótolák, új ösztönül, hogy fontos hivatalában, melly a' népnevelés, hű szorgalommal járjon-el. Továbbá olly szegény gyermekek számára, kiknek tehetetlen szülei a' szükséges iskolai könyveket meg nem szerezhetik, évenként 10 frot rendeltek, 's a' helybeli lelkész kezébe 25 frot olly meghagyással tettek le, hogy ennek kamatja a' legjobb viseletű és szorgalmu dombói iskolás gyermek jutalma legyen. — Tiszta buza mérőjét, melly vidékünkön legbővebben terem, 3 frot adnak, vagy alább is; de nem csuda, mert hisz Isten háta mögötti helységünkbe csak az jó, ki eltéved; ohajtanók, hogy a' szép Dráva, mellyen 6 — 10 ezer mázsányi sót szállító hajók Barsig feljönek, 's mellynek partjai gabonában 's épületfában olly gazdagok, ne illy hasztalanul folydogalna szomszédaságunkban!

Az eperjesi ev. collegium keblében fenálló magyar nyelvűvelő társaság mindinkább ügyekszik az ottani idegenajknak közt terjeszteni nemzeti nyelvünket. Buzgóságát eddig is szép fényben tüntették-el az évenként tartatni szokott örömmünnepek 's a' tavaly Berzsenyit dicsőítő emlékmű. Ujabban a' mondott társaság néhány tagja Rózsavölgyivel egyesülve szavalást 's hangversenyt adott a' társaság könyvtára növesztésére; midőn a' hangművész négy eredeti darabját játszá-el, az ifjak pedig Bajza, Fáy, Vörösmarty, Kísfaludy Károly, Vajda 's Hrbowszky művei közül választák a' szavalandókat. Honm.

A' m. k. udv. kamara a' rahói k. talpírnoki megürrült helyre Vagner Lajos kobolopójánai erdőszlegényt — az iglói mázsamesteri helyre Krisztián Imre debreczeni pajtaórt 's ennek helyébe debreczeni pajtaórré Ölvédy József invalidust nevezé. — kam.t.

A U S Z T R I A.

A' f. nápolyi király 's királyné jan. 12-én utaztak el Trientből Velenczébe, a' már 11-én elindult Károly főhget és salernói hercegi párt követve. — A' trienti tanács azon örömműnap emléket fentartandó, melly ez év elején keblében tartaték, egy új kaput határozott állittatni az olaszországi uton, melly a' nápolyi királyné nevével viselendő. — Velencei tud. szerint a' salernói hg 13-án, Károly főh 's a' nápolyi király és királyné pedig 14-én délután érkeztek Velenczébe, hol őket Spaur gróf kormányzó és Steininger altábornagy 's várparancsnok fogadák. — Másnap Károly főh a' tisztelkedők sergeit, 's ezek közt Spaur kormányzót a' fő törvényszéki tisztekkel, Steininger tábornagyot az egész őrtisztséggel; 's Paulucci marquis al-admirált a' cs. k. tengerész tisztekkel bocsátá udvarlásra. Ugyanezen napon a' toscanai főh 's főhgné váratlan érkeztek igen kellemesül lépé-meg a' magas vendégeket. Ezentul a' város soknemű ritkaságát, templomát, játékszíneit, gyűjteményeit 's polg. és hadi intézeteit látogaták meg ő felségeik 's ő főhgi magassága. — 19ikeig a' pompás szigetvárosban mulatván, ez napon a' két szicíliai király 's királyné szárazföldi uton Nápolyba; Károly főh pedig Archiduca Francesco Carlo gőzhajón Triestbe indultak. A' salernói hgi pár már 18-án; a' toscanai főhgi pár pedig szinte 19-én hagyá el Velenczét.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

A' ministerium állandósága nem igen szilárdnak mutatkozik. Több, eddig még a' ministerium részire hajlott, követ nyilatkozatá, hogy szavukat ellene fordítandják, hahogy a' pénz-, bel- és had-ügyek tárczája, melly most Mendizabal, Lopez és Vera kezeiben van. más férjfiakra nem bizatik. A' jan. 9-ki ülésben Lopez meghatalmazó-levelei jöttek szóba, mellyek miatt a' minister aligha szapulatlan fog maradhatni. A' kamrai egyik fél, mint mondják, a' constitúción elkövetett sérelmek megvizsgálásával foglalatol választmány elibe kívánja utasittatni a' minister ügyét. Nevezetes a' cortes elibe számos követ által nyujtott, elfogadott 's a' törvényhozási biztosság elibe terjesztett azon indítvány, mi szerint a' kivándorlott vagy pörleg üldözött spanyolok javainak eladóji 's megvásárlóji úgy tekintessenek, mint tolvajságrul vétkesek (como reos de hurto). Nem kevesebbé figyelmet gerjesztő ama' határozat is, hogy azon tábornokok és or-

szághivatalos férjfiak, kik 1823ban alkotmány-ellenes munkálataikért VII Ferdinándtól rend-jelekkel díszesítették, azoktól megfosztani rendeltettek. Megrendíté némileg a' ministerium állását Lajos Fülöp thronbeszédének Spanyolországot tárgyzó része is, mellyből a' közönség azt következteti, hogy a' francia kormány, minden hajdani ígéretei daczára, cserben hagyandja Spanyolországot. A' ministertanács, mint hiszik, e' tárgy miatt gyűlést is tartja, mellynek fogantatásáról azonban semmit sem tudni. Előre tartanak azon benyomástul, mellyet ez a' forrongó tartományok lakosinál szülhet; p. o. a' barcelonaiaknál, hol mindegyre tart még az izgás, s hol mult hónap 24kén a' köztanács által létre hozott „fölvilágosodás-terjesztő“ társaság alapítási ünnepét fényes szertartással üllék meg.

A' hadi munkálatokról még mindegyre csak általános adatok vannak. Espartero semmi részletes fölvilágítást nem közöl terveiről, mi a' bilbaei győzelem nyomosságát nagyon csökkentti, s' azt látszik mutatni, hogy a' had folyama ismét visszahanyatlak az előbbi utató lassúságba. Madridból vett parancsa ellenére Alaixt, Narvaez elleni viselete miatt nem csak hadiszék elibe nem állítá, sőt alavai főparancsnoksággal ruházta föl. Ennek következtében tehát lemondott Narvaez osztálynoki vezérségéről, s' benyújtá elbocsátási kérelmét, mi a' fővárosiakra igen kellemetlen benyomása volt, kik Narvaeztül igen sokatremélltek. Azon egyet helytelenítik, hogy beteges állapotjára adá ürügyül, s' nem födözte föl egyenesen valódi sérelmét; noha különben meg vannak győződve, hogy egyre ment volna vele; mert illy erőtlén s' ingatag kormány, mint eddig, most sem tehetne Alaix ellen semmit; bár mint zugolódjanak is e' miatt a' hírlapok. Tehetlensége pedig folyvást növekszik, s' a' pénzhány, melly egyik legfőbb baja ez országnak, napról napra érezhetőbb. A' ministeriumot egyébiránt épen e' körülmény tartja fön; mert nem ritkán hallhatni azt követektől is, hogy Mendizabal Spanyolországnak nélkülözhetlenül szükséges embere, mert csak ő érti az adósságsinálás mesterségét úgy, hogy abban nyakig merülve is tovább tud eviczkelni. — Való pedig, hogy Spanyolország illy iszonyu helyzetben van, s' hogy politikai létének a' zürzavar szolgál támaszul. Ezért nem bátor senki is számot kérni. Rettegnek fényt bocsátni az iszonyu szörvény fölé, melly ennek borzasztóságát megvilágítsa. A' mi még őrmorubb, az, hogy mód sincs az országos költségek kevesítésére vagy a' jövedelmek nagyobbíthatására, míg a' polgári háboru foly, vagy legalább úgy foly mint eddig, azaz olly tömérdek de haszonvehetlenné bonczolt hatalommal és segédszerekkel. Milly kevéssé ismerik pedig itt még csak azt is: mik szülhetik illy körülmények között az ország s' alkotmányi rendszer fölforgatását, kitetszik az urasági jogokról három nap tartott vitásokból. E' kényes tárgyakon kívül a' bilbaei lakosok nemzeti megjutalmazását tárgyzó biztossági vélemény gerjeszte érdeket, s' a' jan. 8ki ülésben a' híres Escalantenak egy panaszlevele az iránt, hogy őt Murciában elfogták, nem tekintvén követi hivatalára, s' hogy semmit sem hajtottak azon előterjesztésére, mi szerint ő, ha bűnről gyanus, hadi törvényszék elibe volna állítandó, mit ezennel is kér megrendeltetni. Körülményes fölvilágosítást ad ez iratában m. é. július 23tul fogva folytatott polgári s' katonai pályájáról. A' kamra a' hadbiztosság s' meghatalmazó levelek vizsgálatával foglalatos választmány elibe utasítá ügyét.

Esparteronak a' hadministerhez intézett tudósításából az tetszik ki, hogy Bilbaot csakugyan újabb ostromtól féltik, s' iparkodnak a' nagy hó és hideg daczára is a' carlosiaktul elfoglalt minden löszert a' várba hordatni, s' az ellenség által épített védsánczokat széthányatni; noha más részről d. Carlos táborát oszladozó állapotunak mondja; niben vele más közleményű hírek is egyeznek. Hivatalos adatok szerint a' Bilbaonál m. h. 24kén s' 25kén sebesült christinok száma 714, kik közül 87 meghalt, 597 sebeiében sánylik, 30nak pedig nincs nyoma. A' carlosiak veszteségét sokkal nagyobbnak mondják; holtaik közt van, hir szerint, a' nevezetes Zubiri osztálynok is, a' 8ik és 10ik navarrai zászlóalj parancsnoka. A' tőlök elfoglalt álgjuk száma 25. Köztük van az ugynevezett nagy-apa (el Abuelo) is, melly ez előtt mintegy 100 évvel készült vala s' akkor haszonvehetlenné nyilatkozaték. A' foglyok egy része szökevény francia fegyveresből áll, kiket Ranelagh vezérle.

A' vesztesége által sodrából kivett hadserget egyébiránt Gomeznek is fáradságba kerülne féken tartani. Eleinte nyilvánosan zugolódott a' legénység Villareal ellen, most, miután a' főparancsnokságot elveszté, sajnálják őt, különösen a' baskok, kiknek pártja vele együtt megbukott Carlos udvaránál. Növeszté az elégtelenséget, hogy Erro általános minister is kikérte elbocsátását, s' ministerelnökké s' igazság-ministerré a' leoni püspököt nevezé ki d. Carlos, a' többi ministeri tárczát pedig az eddigi, általa ugy nevezett, országos titkárok kezeire bizá. Az elégtelenség nyilván ki is tört a' Hernaniban szállászó katonaság közt. Guibelalde tábornok kénytelen vala erőhatalmat fordítani elnyomására. A' lázongók közül, fr. lapok szerint, huszat agyon löttek. — Az elhatározó útközetre szolgáló intézkedések folyvást tartanak. A' sereg szétosztása s' vonulásaiknak előleges terv szerinti kimutatása már megtörtént. Garcia és Tarraguel 10 ezer katonája, Sarsfield 10 ezre, Camillo Moreno és Goni 10 ezre, Narvaez és Ribero 15 ezre, Gomez 16 ezre pedig, kit d. Carlos almadeni gróf czímmel tisztelt meg, Espartero és Alaix 24 ezre ellen munkálанд.

San-Sebastiani levelek szerint f. h. 1jérül az angol segédsereg zugolódási csilapítvák, sőt meg van nyerve kedvök is harciba indulni. Ezen a' spanyol alkotmányra nézve szerencsés fordulatot 10 ezer font sterling kiosztása okozá, mellyet zsold-tartozásilerovásul a' kormány

legjobb időben küldött. Ellenben az algieri Pampelunában fekvő segédsereg folyvást a' legnagyobb sanyaruságban teng, s' béketörésében kifárasztva zajongni kezd. M. h. 30kán két tiszt lázadásra akará ingerelni a' legénységet s' társaikat; de ezek dorgálva utasíták őket vissza, kiket azután Conrad ezredes el is fogatott. Másnap egy irást nyujtott be Conradhoz a' tiszt kar, s' ama' két rendbontónak becsutellenül kicsapatását kívánta.

PORTUGÁLIA.

A' kormány legközelebb szembetűnő munkásságot fejte ki, gyaníthatólag, hogy magát az összegyűlendő cortessel valamennyire már előleg is kibékíttesse. A' rabszolgaság eltörlesztését tárgyzó végzemény nagy becsületére válik. Iparkodik a' Tajón hajózást is javítani s' könnyíteni. Már is kész egy lámpatorony; s' biztosság van nevezve további javítások iránti vizsgálatra. Sőt még a' pénzügy szorult állapotja is jobbrafordult, minek nyilvános biztossága az, hogy a' seregnak hátra volt zsoldját kifizették. Ez kétségkűl igen jó hatása s' következtésű lesz a' katonaságra s' visszaállítja közte a' rend s' fenytiket. Ennek czélszerűbb eszközlésül egy kir. végzemény biztosságot nevez ki, melly a' hadministerségnek, a' sereg újabb rendezése s' foganatosítása körül segélyt nyujtson. — Lissaboni hírek szerint az azori szigeteken a' ministeriumra kedvezőleg tört ki a' követválasztás. Mondják, hogy a' certes elibe egy indítványt szándék terjeszteni Braganza hgné idős leányának Amalia hgkisasszonynak Loulé marq. idős fiával d. Pedroval összekelése iránt. — Számtalan a' panasz, mellyre a' hóföregteteges tél s' fagyaló zivatar fakaszlja az embereket ez országban, hol illy kemény időjárás szokatlan s' rendkívűli.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követházban jan. 14én a' schweizi ügyet tárgyzó hely forogvánvita alatt, némely érdekes nyilatkozások történtek. Gasparin a' mostani belminister, s' előbb al-statustitoknok, ném' keserűséggel nyilvánítá, hogy a' volt belministerium (Montalivet gr.) melly főleg a' rendőrséggel foglalkozott, (mozgás.) Conseil ügyében csak maga tartozik felelősséggel. Delessert, Paris rendőr-ispánja pedig arról vádolá Thiers ministeriumát, hogy fenyegető nyelvel élt Schweiz ellen, melly közben egész a' „blocus hermetique“ kifejezésig hagyá magát elragadtatni. (A' köz zajban, mellyet e' megjegyzés okozta, Thiers szólni kívánt) Nem illet olly régi szövetséges ország ellen olly hangon beszélni. Mi Conseil magát illeti, hiszen minden országban szokott a' kormány kémeiket használni, s' majd mindenütt szokás, hogy illy embereknek áltüleveleket s' tef. adogatnak: (E' világos vallomások eleinte mozgást s' csudálkozást okoznak; számos szózat kiált: „Tovább tovább, allons donc! allons donc! Ekkor Delessert) „En mindebben semmi egyebet nem látok, mint a' közönséges kémlés eszközt, s' ezen eszközöket uraim, Önök évenként jóvá hagyják az által, hogy a' titkos pénzalapokat megszavazzák.“ (Nagy kacaj a' baloldalon.) Semmi érdek sem fekszik azon tudalomban: vajjon Conseil rendőrségi kém volt e' vagy sem? (Heves morgás s' kiáltozások.) Én ugyan a' volt kabinet több tagjának mind tehetségét, mind hazafiságát tiszteltem, de gáncsolom viseletét, mellyet Afrika, Spanyolország és Schweiz iránt bizonyított. Utolsó tette azonban feloldja őt minden előbbtől; az t. i. mit Bodin Felix ur tegnap elmésen öngyilkolásnak nevezett. (Kacaj.) Thiers mind e' bökdözés által fölingerülve, a' szó székére siete s' nyilván kimondotta, hogy a' Conseil féle ügyben az egész felelősséget a' volt kabinetre róni akarai ügyetlen harcizfogás, mit csak föl kell valódiságában fedezni, s' azonnal köz kacaj tárgya leszen (Nagy tetszés a' balközépbén), de nem is dicséretes ármány. (hasonló tetszés ugyanott.) „Conseil történeteért, ugymond, a' felelősséget nem vállalom magamra, az általam tegnap kijelentett okoknál fogva, azaz, mivel nem tudtam, mi történik; noha semminek sem kellett volna történni, anélkül, hogy arról a' belminister ne tudósítassék! Molé gróf e' nyilatkozat közben kapta Montalivet gr. már említett levelet, mellyben az e' tárgybéli egész felelősséget magára vállalja. —

A' követházban jan. 16án a' spanyol ügyeket illető cikkrül folyvást tartott a' vita. Passy, volt tagja a' mult ministeriumnak, védelemzé annak politikáját Spanyolországra nézve, valamint Isambert, ki azt mondotta, hogy csakugyan a' négyes szövetség szellemében foglaltatik a' fegyveres beavatkozás, vagy együttmunkálkodás. E' szónokoknak Guizot felelt, a' nyilvános oktatás ministere, s' több sürgönnyt olvasott föl, mellyekből az világít ki, hogy a' francia kabinet mindenkor a' mostani ministerium politikája szellemében munkálkodott. — Egyszersmind azt erőködék megmutatni, hogy a' beavatkozás kivált Carlos ellen, az 1812ki alkotmány mellett, Franciaország s' kivált Lajos Fülöp személyes érdekeivel igen összeütközik. A' Gazette des Tribunaux szerint Pasquier vallatására Meunier fontos fölfedezéseket tön. Jan. 15én reggel számos elfogatás történt újra; de Lavoux rövid kihallgatás után ismét szabadon bocsáták. Meunier 15én magához kéréte Grivel abbét, a' pairkamra káplánját, s' vele huzamos időig beszélgetett, de nem tudni, micül. —

A' strassburgi zendítésben Bonaparte Lajos hggel részes valamennyi foglyot az eskütszék jan. 18kán minden vádtól feloldá, minélfogvást azokat a' törvényszék' azonnal szabadon is bocsátatá. —

Artemise fregát Keletindiákra utazik s' küldetése czélja a' keleti tengereket szemmel tartani, a' francia kereskedést védelmezni, s' ennek hasznos adatok s' tapasztalásokat gyűjteni, a' francia kereskedő hajóknak szükség esetében segítségül lenni s' a' t. Keletindian kívül Australiát s' Amerika nyugati partjait is szemmel

tartja.
czébl.

tol kele
tengeri
pasztalt
zák a'
terjedn
azonba
két els
engedé

csu-kü
ügy vis
talán sz
é elég
ránt az
nak n
igen s
mélyer
tól elté
erővel
sonló
különb
harcz
kés ne
érdem
könny
ország
meste
okoz,
s' azt
az ó v
melly
megfo
uj zav
nének
kincs
tus fö
pengő
kama
somm
25 ez
temal

miké
hivata
hget,
gosar
recto
is ke
nyok
életn

müle
része
szélt
egy
ni, h
kell
lyet
varo
észr
lenve

5én
may
Will
parli
kirá
gész
is ü
meg
poli
véle
vag
calo
esz
ság
ki a
kál
sze
tas
elő
tal
ve
mo
jav

tartja. — Venus frogát pedig nyugat felé küldetett ki hasonló czélból.

A N G L I A.

Legujabb cantoni hírlapok nagyon panaszkodnak a Malakkától keletre eső tengereken napról napra terjedező 's veszélyesbülő tengeri rablások ellen, 's vádolják az angol tengeri erő részről tapasztalt védelem-hiányt, míg a hollandi hadihajók vitézül óltalmazák a nemzetükbeli kereskedőhajókat. — Siami hírek július végeig terjednek, és szerintük a cochinchinai háboru hosszúra húzódik, azonban nevezeteseb ütközet nem történt. A siami király vasra vereté két első osztályu mandarinját, mivel nagy mennyiségű rizs-kivittelt engedének Chinába.

A M. Chronicle következőleg elmélkedik Jackson elnök bucsu-küldeményéről: „Nem alap nélkül buzgódk az elnök a bankügy visszaélései ellen az egyesült státusokban; azonban e' lecke talán szintugy érdekelheti Angliát is. Valljon a britt parlament lesz e' elég erős illő gyógyszer alkalmazni e' gonosz ellen? Egyébiránt az egész küldeményt v. üzenetet becsülésre méltó hagyomány-nak nézzük az egyesült státusok népéhez. Az elnök, mennyire igen szívén fekszik az amerikai intézvények állandósága, annyira mélyen érzi, melly nagyon fenyegetik azokat a helyes státuselvek-től eltérés rosz következesei. Azonban az amerikaiak még ifjusági erővel bírnak, 's elkövetendő hibáik kevésbé veszélyesek, mint hasonló balfogások a koros v. korhadtt státusokban.“ — A' Globe nem különben fejezi ki magát: „Azon mód, ugy mond, mikép az ósz harcznak státusférfi az ingékony pénzforgás ártalmát, főleg a munkás néposztályra nézve megfekté, minden országban méltó figyelmet érdemel. Különös, hogy az ember szintazon bajokra bukkan illy könnyű adóval ellátott 's kimeríthetlen segédforrásokkal bővelkedő országban, mint Amerika; mellyeket idős státusokban a' tulterhelt 's mesterséges pénzügy-rendszer a' kereskedési és ipari érdekeknek okoz, 's mellyekről nem rég Angliában is volt némi tapasztalásunk, 's azt csupán azért, mivel Amerika esztelenül azt gondolja, hogy az ó világ kereskedési szorongatásit 's korlátozásit utánoznia kell, mellyek által a' jólét és polgárisulás annyi gyümölcse élvezetétől megfosztja és olly státusjövdelemmel terheli magát, melly csak új zavarok forrása. Azonban habár Jackson ohajtása szerint eltörletnének is az úgy nevezett véd- v. óvakodási vámok, az amerikai státuskincs mégis mindenkor ki lenne tűzve fölösleg bevételek a' státus földek eladatásából szaporuló jövdelem miatt, mellyekért most kész pengő-pénzt kíván. Az új státusok adósságai Angliában a' hátralevő kamatokat is ide számítva 26,061000 font sterlingre mennek 's o' sommából Columbia 10,859,000, Mexico 8,674000; Peru 3 millió 25 ezer 100, Chili 1,585 000, Buenos-Ayres 1,570,000; Guatemala 257000 fonttal adós.

A' londoni lapok 's ezek közt a' toryk zajongva beszélik, mikép iktattatott be R. Peel jan. 11én Glasgow egyetem lord rectori hivatalába. Az ifju toryk háromszorosan éltették Peelt 's Wellington hget, melly utólsónak élelért kivált a' jelenvolt asszonyások is hangosan kiáltoztak. John Campbell nevére, ki szinte jelölt volt a' lord-rectorságra, fűtöltek, 's bögtek. Stanley lord 's a' felsőház mellett is kedvezően nyilatkoztak. R. Peel dicséré az egyetemi tanulmányokat főleg azért, mert a' classicus elméművelést 's tudományt az életnek alá tudja rendelni. —

R. Peel a' glasgowi lakomán, mint várni lehet, tory érseleműleg nyilatkozott. Először is Skótzia lakosihoz, kiknek nagyobb része dissenter, a' státusegyház és uralkodó vallás szükségéről beszélt, mellyet itt is, mint egész Nagy-britanniában, a' püspöki főegyházban keresett 's állított lenni. Azután meg akará mutatni, hogy a' javításoknak az ország dolgaiban 's intézvényeiben meg kell szünnök. Leghosszabban kibocsátkozott a' felsőházzal, mellyet minden áron fen kíván tartani, különben Angliát hasonló zavarokba jutandónak véli a' zendüléskori Franciaországgal. — Azon észrevételre, hogy a' lordok nem felelősek, többek közt azon ellenvetést is felhozá, hogy a' választók nem felelősek senkinek 's a' t.

A' bathi reformerek Palmer és Roebuck követeiknek január 5én nagy lakomát adtak. A' gyűlés a' városházban tartatott a' lord-mayor előlülte alatt. A' fő áldomásozók és szónokok ezek voltak: William Molesworth, Leader, Palmer és Roebuck, mind a' négy parlamenti tag, és Napier ezredes. A' szokott áldomások a' király, királyné, 's Victoria hgasszony nevére elköszöntvén, a' nép egészségére is, mint minden törvényes hatalom egyetlen kűfjéje is ürültek poharak. Ezután a' seregre és hajóhadra. Napier ezredes megköszöné a' sereg nevében, 's így szól: „150 ezer emberünk politikai véleményéről beszélni akarni nagyralátás volna. Csak saját véleményemet akarom tehát említeni. Én már 40 év óta jó radical vagyok, de meg kell magyaráznom, mit értek alatta, mert a' radicalok majd annyi fajuk, mint a' vadállatok az állatkerben. Én egy eszt. parlament mellett vagyok; mert rövid számadás hosszú barátságot szül. Én általános szójog mellett vagyok, mert azt hiszem, ki adót fizet, annak a' képviselő-megválasztásban is együtt munkálnia kell. Én a' titkos szavazás mellett vagyok, mert különben a' szegény veszélybe jó, ha gazdag ellen szavaz. Én a' felsőház-javítás mellett vagyok, mert a' mostani rendszer elrothadtnak látszik előttem. Én a' szegényi törvény-változtatás ellen vagyok, melly által lehetséges lön a' szűkölködöket bastüllekbe zárni.“ Irlandra nézve Napier azt mondá, hogy ó teljes igazságot akar e' sokáig elnyomott nemzetnek. „A' toryk, folytatá, nyakas nemzetség. Midőn a' javítás dörgése zenge, reszkettek a' whigekkel együtt; mindenik fél

ki akará kerülni a' következeéseket, de mindenik saját módja szerint. A' toryk megverve sátoraikba vonultak; a' whigek örülni látszottak 's a' reformereknek kezét nyujtottak. Grey lord, ki mint aristokrata akart élni 's halni, kedvezőnek látván ez alkalmat, a' kormányhoz nyult. A' hajó ide 's tova ingadozott, 's a' révtől messze maradt. — Majd azt mondák, hogy a' király ellenzi a' javítást; de az igaztalan-nak bizonyult. Ekkor morgottak az udvari emberek, de a' nép bizony keveset gondolt azzal. Az oligarchák kénytelenek voltak engedni, 's Grey lord létesíté a' javító törvényjavaslatot, mert nem tehetett máskép. Wellington, az udvar, az aristokraták, mindnyájan engedtek a' nemzetnek. Ezután elbeszéli, hogy a' javító törvényjavaslatnak nem volt kívánt sükere, 's általában a' javításnak soha sem kell megszűnnie. „A' dissenterektől minden okot el kell vonni panasra: a' püspököket föl kell oldani a' felsőházbani ülés köteleessége alul; a' lordokat ránczba kell szedni. Erre a' whigek ellen fordul, mondván, hogy ók semmit sem tettek; mert mi a' javító törvényt illeti, arranézve a' nép csak azt köszönheti a' whigeknek, mi hiányos benne, a' mi pedig jó azt enmagának köszönheti. „A' whigeknek, úgymond, épen nem kell hinni.“ A' felsőház-javításra térvén: a' lordok, úgy monda, nem égből estek le, mint manna, hanem a' népből származtak, 's most csak arról kell gondoskodni, hogy sáskák gyanánt el ne pusztítsák az országot. Eddig mindig csak javítást kívántunk a' lordokra nézve; de ha még sokáig tart így, majd azt fogják mondani: „Föl a' néppel! Le a' lordokkal!“ De reménylen, hogy mielőtt arra jutna a' dolog, igazságot szerzünk Irlandnak, igazságot Angliának, igazságot az egész világnak.“ — Utána Roebuck hasonló radical szellemben szól, mondván, ha a' whig-ministerek nem akarnak a' nép sérelmin 's panaszin segíteni, el kell őket üzni a' kormányról. A' whigek jóakarattól, vagy kényszerítve, engedelmeskedni tartoznak a' népnek. Irlandról szólván, mordul kikelt az ottani protestans egyház ellen; melly intézvényt egészen rothadtnak mondá, légtörét dögletesnek 's papságát telve visszaélésekkel 's pénzvágygyal. — Ost. Beob.

A' birminghami nagy politikai unio jan 16án nagy nyilvános lakomát szándékozik adni, mellyre Sir W. Molesworthot, Roebuck és Leader urakat tünnepélyesen meghívá. (Mind a' három nagy radical.) Ugyan ez idő alatt tizenkilencz más lakoma is fog Birminghamban tartatni, 's a' főlakomától mindegyikhez küldöttségek fognak menni, hihetőleg felbuzdítani egymást a' politikai izgatásra, melly újra megkezdődött. —

A' dolgozó néposztály, ugy látszik nincsen úgy mint eddig munkával elfoglalva, mert ismét politikához kezd fordulni. — Köztük egyesület állott össze, melly igen nagy számban kiosztott 's elterjedt röpkéiratban megmutatja, hogy 10 várhely 2411 választóval 20 tagot küld az alsóházba, míg szinte annyit küld más 10 várhely, de 86,072 választóval. Ezen egybehasonlítás annak bizonyításul hozzák föl, milly igen nagy szükségé van még folyvást javításra a' már megjavított parlamentnek is. —

Londonban egy igen rejtvényes 's eddig ki nem világult történet tartja feszülten a' köz figyelmet. Egy spanyol dáma ugyanis, kinek neve Jozefina Carillo d' Aborroz Mahon d' Arturos, Noe vizsgáló rendőrtiszt előtt következő vallomást tett: ó dec. 15én Francisca nevű szobalánya kíséretében lakából a' Regens-Quadrant-ba ment látogatni, a' nélkül, hogy erről valakinek előre szözlött volna. Midőn azon házba lépett, mellynek asszonyát meglátogatni szándékozik, egy csinosan öltözött spanyol jött elébe, ki jelentvén, hogy a' ház asszonya nincs otthon; egyszersmind ajánlja szolgálátját, hogy a' damát oda vezeti, hol az van. — Mire az a' hiázékenyt egy házba vezeté a' Broad-streeten, hol a' kaput beléptük után azonnal bezárták, szeméit bekötötték 's több lépcsőn és csavargás után egy téres, zöld és fehér szőnyeggel diszesített, különben egészen fekete szobába vezették, hol, miután szemeiről levevék a' köteléket, 12 égő gyertyát 's egy feketével borított asztal körül 12 fekete öltözött férfit látott; előttük egy bársonyos könyv fölött elefántcsont feszület 's 12 veres könyv. A' férfiak spanyolul szólíták meg: „Isten örizzen!“ azután az elnök, ki fehérbe volt öltözve, így beszélt hozzá: „Esküdjél meg a' szent római 's apostoli hitre, 's Jézus Krisztus urunkra, 's urunkra a' királyra, kit isten tartson meg, hogy mindent, a' mit urunk, a' király részére történt kölcsönök ellen tétél, visszavonsz; 's a' mit most nyilatkoztatsz, élted 's örök üdvödrül határozz. „Midőn azonban állhatatosan ugy nyilatkozott, hogy illy titkos törvényszék előtt semmire sem áll, 's inkább halált szenved, mint megesküdjék; egyhangulag halált kiáltottak fejére. De az elnök azt mondá, hogy ez még korán van. Az egész jelenet mintegy 3 óra-hosszig tartott; a' jelenlevők spanyolul beszéltek ugyan, de igen töredezve, ugy hogy méltán kétkedhetni spanyol létük felől; e' fölött bajszok sem volt, mit a' spanyolok olly örömet hordoznak. Végre bekötötték szeméit 's az utcára kivezették. Ó a' házat jól megjegyzé 's haza ment. Más nap megvizsgálák a' mondott házat, de benne semmi gyanust nem leltek. Figyelemre méltó eset az is, hogy a' mondott szobalány elszökött.

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

Athenéből nov. 12éről írják, hogy a' király ó föls. oldenburgi Maria-Amalia hgasszonnyal kötött házassági szerződésben gyermekei neveltetésére nézve ugy egyezkedett, hogy az, az 1835ki jun. 1jén közrebocsátott kir. fölszólaláshoz képest, egyesült görög vallásban történjék. — Az új görög királyi pár jan. 15én érkezett Innsbruck-ba a' bajor korona hg. kíséretében, honnét Triestbe utaztak ugyanattól kísértelve. —

C H I N A

Chinából Londonba érkezett hírek szerint Tse-kin, a császár egyik testvére, 7 esztendőre Tatárországba száműzetett, mivel hivatalosan a status dolgaiba mert avatkozni. Új példája ez a szigorú házi politikának, melyet a császár gyakorol. A császári család jelenleg mintegy 600 tagból áll, kik egyenes vagy mellék ágon a császárral egy törzsből származtak, attól elismértettek s nyugpénzt húznak. A távolabb rokonok ezen apanage-a csekély ugyan, de a belőlük kerekedő mennyiség mégis iszonyu nagy s nehéz terhe a státuskincstárnak, mely oly szűkös állapotban van, hogy egy európai statusnak sem tenne szégyent. Könnyű volna e bajon az ált. segíteni, hogy a császár, rokonit hivatalokba helyezné s azokhoz mért aránylagos fizetéssel látná-el; de a Mantschu családnak fő kormányelve a nepotismustól (rokonosdiság) lehetőségig órizkedni, mert megtanulá az évről-évre, mi véres és borzasztó zavargások keletkeztek abból hajdan, s mint okozá némely előbbi uralkodótház bukását. Vannak ugyan példák, hogy udvari hgek nagy hivatalokat itt is viselének, de igen ritkán; általános kormánysszabály őket üres csillogó címekkel altatni el, s a valódi hatáskörből kizárni. — A koronaörököszt a császár nevezi, de órizkedik választását előbb tenni közre, mint midőn halálát közelgeni érezi, mert e bizonytalanság biztosítja őt fiai jó viseletéről. Nagyobb ügyekben meghívataknak ugyan a vérhgek is a tanácskozásban részvételre; de annál kedveltebbek az udvarnál, minél kevesbé foglalokoznak közügyekkel. A hgasszonyok idegen fejlődésekhez vagy hatalmas jobbágyokhoz adatként hltvesekül, de apanageik igen csekélyek s az udvarnál nem örömet látatnak. s a t.

Chinában a francia térítők, kikről azt hívők, hogy márrégóta elvannak törlesztve, mert hírek nem hallatszott, nagy előlépéseket tesznek. Igaz ugyan, hogy Pekingből öt év előtt a kath. papságot elűzték s a kínai birodalomban bárhol találkozó Macaoba szorult; de azért a francia lazarinusok kiknek sem pénzük, sem kedvező viszonyaik, sem lángoló buzgódásuk nem hiányzott, folyvást üzték titkon a ker. vallás-terjesztés munkáját, s fényes sikerrel, mint magok is remélheték. Minden évben ugyanis küldenek két vagy három fiatal papot a birodalom belső részeibe, kik ott a térítgetés munkáját szorgalommal folytatják, úgy hogy jelenleg a tartományokban több felé találkozik keresztyén egyház, sőt nyilvános isteni tisztelet is, melyet minden ellenzés nélkül szabadon üzhetnek, kivált miután született chinaiakból tőnek papokat, s azoknak segélyivel kezdenek élni. E célra két növendék-papházat állítottak, egyiket Macaoban a déli tartományok számára, honnét a tanulást végzettek a manillai érsekhez mennek felszenteltetésért, s azután a birodalomban széteszolván oly biztos és csöndes életet élnek, mint bárhol Európában. Másik növendékház Mongolországban van a kínai falon túl, hol az éjszaki tartományok s különösen Peking főváros számára nevelnek papokat. Pekingben, a mi majd hihetetlennek látszik, 20 ezer lélekből álló népes ker. egyh. van, melyet két francia pap s több alsóbb rendű kínai kat. pap igazgat; Tsching-tufuban pedig, Setschuen tartomány fővárosában a keresztyének a város nagy sirkertjébe temetkeznek; sirjaik keresztekkel s a ker. vallás egyéb diszjeleivel ékesítettek. A kormány nem a keresztyén vallást, hanem az európaiakat üldözi, s a hol már egyszer ker. egyház van alapítva, annak békét hagy, annyival inkább, mivel a keresztyének viselete példás erkölcsű és csendes.

A M E R I K A.

Az egyesült statusok lapjai szerint Van Buren megválasztatása kétségtelen. Egyik közülök azon megjegyzést teszi, hogy Jackson és Van Buren közt azon különöség van, hogy amaz valódi bálvány, imez pedig képviselője az uralkodó demokrata pártnak. Annak bizonyására, mily gyorsasággal mozdították elő az elnök küldeménye a szövetség minden részeiben, azt hozzák föl, hogy Philadelphiából a 87 (angol) mérföldnyi távolságra Jerseybe, részint gőzközlés, részint utazók által három óra s 41 perc alatt jutott el. — A régiebb hír Ujyork és Washingtonból dec. 14-ről szomorut jelent Jackson egészségi állapotjáról, azt állítván, hogy nem terjedhet hosszára élelfonala maholnap lelépendő köztiszteletű kormányvezérjöknek, az ósz Cincinnati Jacksonnek. —

A tanács titoknoka, Lourie lemondott hivataláról; Van Buren az ujdón választott elnök most a tanács elölölője.

Dec. 24-ikig terjedő ujjorki hírek szerint, Jackson annyira jobban lett, hogy már ügyes bajos személyek látogatását is elfogadhatja. A washingtoni főpostahivatal dec. 15-én földig égett, s egyetlen levél sem mentett meg. Hiedelem szerint a tűz szándékos gyújtás által támadt, s a dolog a congressus nyomozása alatt van. — Texasból hallani, hogy Santana az előbb közölt egyezés szerint végre szabadságba helyeztetett, s Washington felé van útban. A mexicóiak folyvást azon szándékban vannak, hogy az elesett tartományt fegyveresen meghódítani még egyszer megpróbálják. Bravo tábornok e végre tetemes sereggel San Luis de Potosiig előre nyomult, s tüzes felszólítást bocsátott katonájához. Ez ügyre nézve Jackson még egy 2dik rövid küldeményt bocsátott dec. 22-ről a congressushoz, melyben minden beavatkozás ellen nyilatkozik a mexicóiak és texasiak közt folyó háboruba, egyszersmind vonakodik az új status (Texas) függelenségét elismerni, míg azt más valami hatalom vagy maga Mexico el nem isméri. Jackson ezen nyilatkozta mély benyomást tön. Floridában a háboru az indiánok ellen folyvást tart, s még elhatározó ütközetre nem jött a dolog. — Ujorleans-

ban Tiernau Cadoll és társ. házak egy millió dollárban buktak meg. —

E L E G Y H I R.

Antwerpenben egy kalmárnak 1200 tollas levélhordója vagyis galambpostája van már, s e tárgyban nem kisebb haladást tapasztalhatni, mint a gőzerő-alkalmazásban. Csak egy lángelme hiányzik meg, ki fagalambokat gözzel töltönmeg s így a két intézetet egyesítvén az eleséget megkímélje, s az érkezés idejét matematikai bizonyossággal számolja ki. —

Azon reményteljes jövendő, mely Törökországban a festők előtt nyílt, egyszerre ismét elsőtétűle; mert a szultán, engedvén a babonás közvélemény kívánatának, a törvényszéki teremben fölfüggesztett képet ismét levéteté. A törökök a lefestett emberalakokat kísértetek gyanánt rettegik s gyűlölik, s a létezés és nem-létezés közti különbséget nem veszik tekintetbe.

STATUS-PAPIROSOK * a status által kiadott kötelezvények, melyek a status tartozását fejezik ki hitelezői iránt. A papiros pénz is a statuspapirok közé tartozik, a mennyiben a statusnak, kötelessége azért kész pengő pénzt fizetni névszerinti értékben ha a papiros pénz birtokosi kívánják. Status-adósságokból származnak a statuspapirosok, t. i. az által, hogy a statusadósságokul kötelezvényeket ad ki a status, vagy azokra nézve a hitelezőket biztosítja s azokat forgásba hozható és keringő társgyakká változtatja, melyeknek birtokával bizonyos kamat-huzás s a tőkerőli szabad intézkedés van összekötve. Így a statuspapirosok nevezetes kereskedési cikkekkel lesznek. A statusok saját használatára kívánja ugyanis, hogy a föltételeket, melyek alatt az adósságokat csinálják, s melyek a status-kötelezvényeken ki vannak nyilván fejezve, pontosan betöltsék, mert ettől függ jövendő hitelök, s mert bármely status annál könnyebben kap kölcsön pénzt a tőkepenzesektől szükség idejében, s kedvező föltételek alatt, minél pontosabban és gondosabb figyelemmel tön eleget előbbi időkben kötelezetetésének. — Illy közönséges status-kötelezvények majd minden statusban vannak, s annyiféle neműek és alakúak, hogy természetüket, különböző becsöket s biztosságukat, s a t. kitanúlni egy saját tudomány tárgya. — Előbb a status-kötelezvények, mint magányos emberekéi, bizonyos határidőre valának kiadva, melynek lefolyta után a kölcsönvett tőkepenz visszafizetteték; a kötelezett kamat pedig egy, fél- vagy évnegyedi határidőkben fizettetett, az egész tőkepenz visszafizetése idejéig; sőt még ma is vannak kisebb statusok, melyek e módot követik. De a nagyobb statusok, melyek aránylag nagyobb adósságokkal is bírnak, újabb időkben hasznosnak találják kötelezvényeiknek kézzel kézre forgását, s ezt lehetőleg előmozdítják. — Eleinte azonban csak a kölcsönadók nevére adattak ki ezen kötelezvények, kik azokat másokra átruházhaták; de mivel erről a statusnak mindig jelentést kelle tenni általíratás végett, e mód is gátolni látszik a könnyű és szabad keringést; azért a kötelezvények, minden név-kitétel nélkül, csak a birtokos számára adattak, s az illyeken már mindenki tovább adhat minden nehézség s bejelentés nélkül. Idővel sokféle mód fejlett ki, hogy a statusok magokat elegendő kölcsönvett pénzzel elláthassák, s a tőkepenzeseket kölcsönadásra bírassák. Illyes módok voltak az úgy nevezett Annuitások. Ezek oly szerződészek, miknél fogvást a status kötelezi magát, hogy a kölcsönadónak évenként bizonyos sommát fizet tőkepenzeért, melyhez más uton olly könnyen és kényelmesen nem juthat. Ezen fizetések (Renten) vagy bizonyos időre vannak kikötve (p. o. 49 vagy 99 esztendőre) melynek lejártával a fizetések megszűnnek, úgy, hogy a kölcsönadó többé tőkepenzét vissza nem nyeri, mely az évenkénti fizetések által úgy is elég gazdagon vissza van már neki fizetve; vagy addig tartanak, míg a status a tőkét vissza nem fizeti, a mi azonban tetszésétől függ, s ez esetben folyvásti fizetéseknek (perpetuirlche Renten) hivatnak. Illyen módok az élet-pénzek (Leibrente) is, vagy ollyan szerződészek, mik által bizonyos tőkepenzért bizonyos jövedelem biztosítatik a kölcsönadónak egész életükre. E jövedelem az esztendőkkel együtt szaporodik; azért sokan örömet állanak illy szerződészekre, mert így kis tőkepenzökből, míg élnek, nagyobb jövedelmet huznak, mint bármely más uton. Az illy nemű kötelezvények is kézzel kézre foroghatnak. A Tontinák olly szerződészek, melyek által egy több tagból álló társaságnak valamivel nagyobb kamatot kötelez le a status, mint más helyen kaphatnának, a tőkepenzt a társaság adja össze egyenlő részvényekben, a kamatot pedig eleinte mindnyájan, azután az életben maradtak huzzák, s a ki legtovább él, az az egész tőke kamatját nyeri, míg él. — Mily nagy Európában ezen status kötelezvények száma: nehéz pontosan meghatározni; körül belül 400 millió tallérra számíthatni az évenkénti fizetések (Renten) melyeket Europa hitelezőinek fizet, s mikkel az európai nagy kereskedő-piaczokon naponként kereskedést üznek. —

GABONAAR: Pesten jan. 31dik. Tiszta búza 93 1/3 Rozs 51 2/3 — 53 1/3 — 50. Zab 38 2/3 — 36 2/3. — 33 1/3. Kukoricza 80.

PÉNZKELET: jan. 28kán 5 pCentes statusok. 104 11/32. — 4 pCentes 99 5/16 — 3 pCentes 75 1/8. — 1821ki 100 frt. köles. 142 2/4; 1834ki 500 for. köles. 586 1/4 Bécsi 2 1/2 pCentes bankó-köt. 66.

DUNAVIZALLAS: jan. 29kán 4' 10" 6" 30kán 5' 3" 6" 31kán 5' 10" 6" febr. 1sőjen 0' 0" 3".